

శ్రీః
శ్రీమతే రామానుజాయ నమః
శ్రీమతే నిగమాంతమహాదేశికాయ నమః
శ్రీసీతాలక్ష్మణభరతశత్రుఘ్నహనుమత్సమేత శ్రీరామచంద్ర పరబ్రహ్మణే నమః

శ్రీమద్రామాయణే వాల్మీకీయే ఆదికావ్యే అయోధ్యాకాండే

॥ ద్విషష్ఠితమః సర్గః ॥

This document has been prepared by

Sunder Kidāmbi

with the blessings of

శ్రీ రంగరామానుజ మహాదేశికన్

His Holiness śrīmad āṇḍavan śrīraṅgam

శ్రీః

శ్రీమతే రామానుజాయ నమః

శ్రీమతే నిగమాంతమహాదేశికాయ నమః

శ్రీసీతాలక్ష్మణభరతశత్రుఘ్నహనుమత్సమేత శ్రీరామచంద్ర పరబ్రహ్మణే నమః

॥ ద్విషష్టితమః సర్గః ॥

దుఃఖితేన రాజ్ఞా సాంజలిబంధం కౌసల్యాయాః ప్రసాదనం కౌసల్యయా
తస్య పాదయోః ప్రణిపత్య క్షమాప్తార్థనం

ఏవం తు క్రుద్ధయా రాజా రామమాత్రా సశోకయా |
శ్రావితః పరుషం వాక్యం చింతయామాస దుఃఖితః || 2.62.1 ||

చింతయిత్వా స చ నృపో మోహవ్యాకులితేంద్రియః |
అథ దీర్ఘేణ కాలేన సంజ్ఞామాప పరంతపః || 2.62.2 ||

స సంజ్ఞాముపలభ్యైవ దీర్ఘముష్ణం చ నిఃశ్వసన్ |
కౌసల్యాం పార్శ్వతో దృష్ట్వా తతశ్చింతాముపాగమత్ || 2.62.3 ||

తస్య చింతయమానస్య ప్రత్యభాత్ కర్మ దుష్కృతం |
యదనేన కృతం పూర్వమజ్ఞానాచ్ఛబ్దవేధినా || 2.62.4 ||

అమనాస్తేన శోకేన రామశోకేన చ ప్రభుః |
ద్వాభ్యామపి మహారాజః శోకాభ్యామభితప్యతే || 2.62.5 ||

దహ్యమానస్తు శోకాభ్యాం కౌసల్యమాహ దుఃఖితః |
వేపమానోఽంజలిం కృత్వా ప్రసాదార్థమవాఙ్ముఖః || 2.62.6 ||

ప్రసాదయే త్వాం కౌసల్యే రచితోఽయం మయాంజలిః |
వత్సలా చాన్మశంసా చ త్వం హి నిత్యం పరేష్వపి || 2.62.7 ||

భర్తా తు ఖలు నారీణాం గుణవాన్ నిర్గుణోఽపి వా |
ధర్మం విమృశమానానాం ప్రత్యక్షం దేవి దైవతం || 2.62.8 ||

సా త్వం ధర్మపరా నిత్యం దృష్టలోకపరావరా |
నార్హసే విప్రియం వక్తుం దుఃఖితాపి సుదుఃఖితం || 2.62.9 ||

తద్ వాక్యం కరుణం రాజ్ఞః శ్రుత్వా దీనస్య భాషితం |
కౌసల్యా వ్యసృజద్ బాష్పం ప్రణాలీవ నవోదకం || 2.62.10 ||

సా మూర్ధ్ని బద్ధ్వా రుదతీ రాజ్ఞః పద్మమివాంజలిం |
సంభ్రమాదబ్రవీత్ త్రస్తా త్వరమాణాక్షరం వచః || 2.62.11 ||

ప్రసీద శిరసా యాచే భూమౌ నిపతితాస్మి తే |
యాచితాస్మి హతా దేవ క్షంతవ్యాహం నహి త్వయా || 2.62.12 ||

నైషా హి సా స్త్రీ భవతి శ్లాఘనీయేన ధీమతా |
ఉభయోర్లోకయోర్లోకే పత్యా యా సంప్రసాద్యతే || 2.62.13 ||

జానామి ధర్మం ధర్మజ్ఞ త్వాం జానే సత్యవాదినం |
పుత్రశోకార్తయా తత్తు మయా కిమపి భాషితం || 2.62.14 ||

శోకో నాశయతే ధైర్యం శోకో నాశయతే శ్రుతం |
శోకో నాశయతే సర్వం నాస్తి శోకసమో రిపుః || 2.62.15 ||

శక్యమాపతితః సోఢుం ప్రహారో రిపుహస్తతః |
సోఢుమాపతితః శోకః సుసూక్ష్మోఽపి న శక్యతే || 2.62.16 ||

వనవాసాయ రామస్య పంచరాత్రోఽత్ర గణ్యతే |
యః శోకహతహర్షాయాః పంచవర్షోపమో మమ || 2.62.17 ||

తం హి చింతయమానాయాః శోకోఽయం హృది వర్ధతే |
నదీనామివ వేగేన సముద్రసలిలం మహత్ || 2.62.18 ||

ఏవం హి కథయంత్యాస్తు కౌసల్యాయాః శుభం వచః |
మందరశ్మిరభూత్ సూర్యో రజనీ చాభ్యవర్తత || 2.62.19 ||

అథ ప్రహ్లాదితో వాక్యైర్దేవ్యా కౌసల్యయా నృపః |
శోకేన చ సమాక్రాంతో నిద్రాయా వశమేయివాన్ || 2.62.20 ||

|| ఇత్యార్షే శ్రీమద్రామాయణే వాల్మీకీయే ఆదికావ్యే
అయోధ్యాకాండే ద్విషష్టితమః సర్గః ||